

Parhaat renkaat syystöihin!
010 401 402 /24h
www.vianor.fi

VIANOR
Member of Nokian Tyres

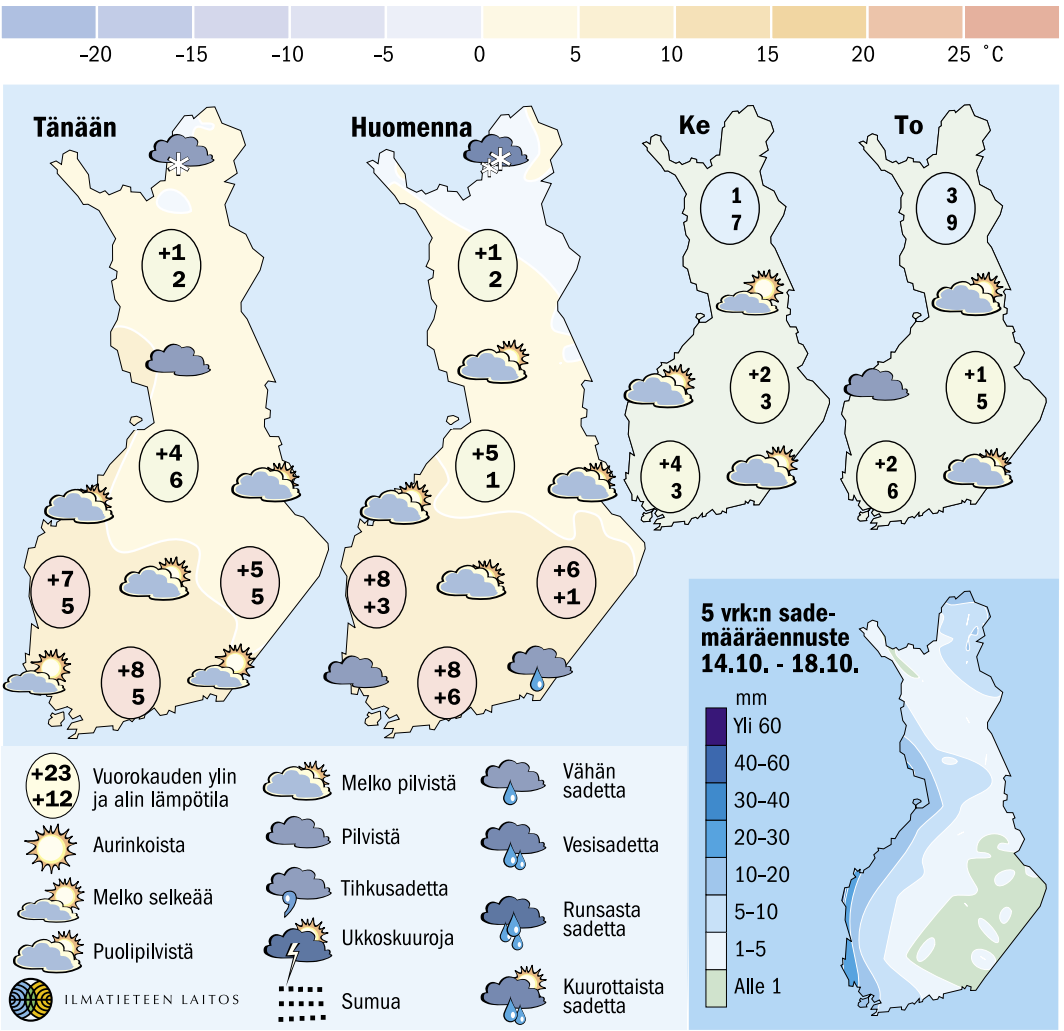
MAASEUDUN TULEVAISUUS

NRO 120 - PERUSTETTU 1916
MAANANTAINA 14. LOKAKUUTA 2013

Laadukkaat lannoitteet
BELOR PREMIUM
Koko Suomen kattava jälleenmyyjäverkostomme Isännän asialla!
www.beloragro.fi

Syysvilja-lannoitteet nopeasti!

VIIDEN VUOROKAUDEN SÄÄ

Kylmää ilmaa pohjoisesta

LAAJA MATALAPAIN E ULOTTUU Jäämereltä Venäjälle. Kylmää ilmaa virtaa pohjoisesta maan keski- ja pohjoisosaan, ajoittain aina etelärannikolle asti. Hajanainen sadealue liikkuu aluksi Pohjois-Suomen yli itään. Viikon keskiviaiheilla lumikuurot ovat mahdollisia koko maassa, mutta aurinkokin paistaa. Viikon lopulla matalapaine lähestyy maata, mutta etenkin Etelä- ja Länsi-Suomessa sataa myös vettä. PÄIVÄLÄMPÖTILA ON ALUKSI 5–10, pohjoisessa 0–5 astetta. Jakson lopulla päivälämpötila jää etelässäkin 5 asteen vaiheille ja Lapissa on yleensä heikkoa pakkasta. Yölämpötila on +4:stä -8:aan, jakson lopulla on Lapissa 5–15 pakkasastetta. SADEMÄÄRÄ ON 0–5 milliiä, Lapissa ja länsirannikolla enimmäkseen 5–15 milliiä.

SEURAAVAN VIIDEN VUOROKAUDEN AIKANA sää on keskimääräistä kylmempää, maan keski- ja pohjoisosassa on paikoin jopa melko talvista. Sade voi tulla koko maassa lumenä.

Maatalouden sääpalvelun puhelinnumero

- 24 tuntia vuorokaudessa
- hinta: 0,93 e/min + paikallispuhelumaksu

Kaikkialla maassa alueellisenä numerosta: 0600 10620

Mitas
www.mitas-tyres.com

Hiipiikö halla Halikossa Paukkuuko pakkasen Paltamossa

Täsmäsääennuste
www.maaseuduntulevaisuus.fi
mobiililenti: m.mt1.fi

Kestotilaajana saat aina enemmän!

Maaseudun Tulevaisuuden kestotilaajana saat:

- TÄYDELLISEN SÄÄPALVELUN
- Lukuiokeuden Maaseudun Tulevaisuuden ja Kantri-kuukausiliitteen näköislehteen ja arkistoon
- Lukuiokeuden Maaseudun tulevaisuuden lukulautaan lukulauta.m1t.fi

Lue lisää eduista Maaseudun Tulevaisuuden nettisivuilta www.maaseuduntulevaisuus.fi

Nuoret jatkavat poronhoitoa Kemin-Sompiossa

SAVUKOSKI
Urho Kekkonen kansallispuiston kyljessä, 40 kilometriä Lokan kylän pohjoispuolella sijaitsevala Mukkajoenrovan erotusaidalla on meneillään syksyn toinen poroerutus.

Aidalla ei juuri vanhempia poromiehiä näy. Elinkeinoon jatkuvuudesta vakuuttuneet nuoret ovat jatkamassa suurten ikäluokkien poronhoitajien työtä.

”Sukupolvenvaihdoksia on tehty varsin mukavasti. Poro-karjaa on hankittu sukulaisilta tai oman kylän ikääntyviltä poromiehiltä”, sanoo poromiehen vaimo **Tanja Pyhäjärvi** Sodan-kylän Lokasta.

Pyhäjärven mukaan elinkei-

non jatkajiksi on löytynyt myös lapsiperheitä, jolloin elinkeinoon jatkuvuus ehkä turvataan seuraavaankin polveen.

”Eihän vuosisataista poronhoitoa voi hetkessä hävittää. Kyllä tässä eteenpäin pyritään, vaikka elinkeinolla onkin uhkia.”

Porotöihin kasvetaan kehdestä

”Lapset ja nuoret pyytävät vapaata koulusta päästäkseen mukaan erotuksiin, se kertoo halusta oppia porotöitä”, kertoo Kemin-Sompion paliskunnan poroisäntä **Mika Kavakka**.

Poroisäntä pelkää, että alan työpaikat vajoavat Lappiin työntyvien kaivosten uumeniin.

”Onko järkeä, että olemassa olevat työpaikat vaihdetaan kaivoksen työpaikkoihin parikymmeneneksi vuodeksi. Suuri osa alueen asukkaista vastustaa Soklin kaivosta, niin myös paliskunta”, Kavakka sanoo.

Jos intoa löytyy, on poroelinkeinoon jatkaminen hyvinkin yksinkertaista.

”Kun käytännön työt on opittu pienestä pitäen, töihin on helppo tarttua. Porotalousrittäjän ammattitutkinnon voi suorittaa myöhemmin vaikka oppisopimuskella”, Tanja Pyhäjärvi kertoo.

Joissakin paliskunnissa jatkajien puute on jo suoranainen ongelma. Eläkeikä ei pakota

myymään poroja.

”Vanhemmat poromiehet saattavat pitää poroja niin pitkään kuin mahdollista. Toiset taas saattavat vetää koko karjansa luukulle, jos jatkajia ei ole.”

Lokan koulu löyhässä hirsessä

Kalastuksesta ja poronhoidosta elävässä Lokan kylässä on 70–80 asukasta. Lokan kyläkoulu on Suomen pienin yhtenäiskoulu. Koulussa on ala- ja yläaste sekä esikoulu. Tällä hetkellä oppilaita on viisi.

Sodankylässä on käyty kovaa kädenvääntöä kyläkoulujen lakkauttamisista ja säilyttämisistä. Perusopetuslain mukaan oppi-

laan päivittäinen koulumatka saa kestää odotuksineen enintään kaksi ja puoli tuntia.

”Lasten kuljettaminen Sodan-kylän kirkonkylälle aiheuttaisi kolmen tunnin koulumatkan. Lokan koulun kohtalosta päätetään vuosittain”, kertoo Pyhäjärvi.

Lokan kyläkauppa lopetti toimintansa vuosi sitten. Kyläläiset käyvät ostoksilla 40 kilometrin päässä sijaitsevassa Tanhuassa tai 90 kilometrin päässä Sodan-kylässä.

”Esitykset kilometriperusteisesta autoilun verotuksesta ovat järjen vastaisia. Eihän täällä edes ole julkista liikennettä, yksityis-autoilulle ei ole vaihtoehtoa.”

KARI LINDHOLM

Poromiehen vaimo Tanja Pyhäjärvi, kaksivuotias Vilma ja kuusivuotias Malla ovat mukana poroerotuksissa.

”Poronlihan saatavuus heikenee tänä syksynä”, sanoo Kemin-Sompion paliskunnan poroisäntä Mika Kavakka.

Poronliha hiipuu markkinoilta

Paliskuntain yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja **Jukka Knuuti** kertoo, että lihamarkkinoilta on hävinnyt viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 400 000 kiloa poronlihaa, lähinnä suurpetojen aiheuttaman hävikin takia.

”Viime poronhoitovuonna jäimme alle 90 000 teuraan, kun vielä edellisenä vuonna teurasimme yli 100 000 poroa. Jalostusarvona tämä tarkoittaa 4–5 miljoonan euron menetyksen.”

Valtio korvasi porotalouden petovahinkoja viime vuodelta noin 7,3 miljoonalla eurolla. Suurpetojen tappamiksi todettiin 5 140 poroa, niistä ahman tappamia oli 2 802.

”Jos petovahinkojen nousu kierre halutaan katkaista, siihen ei ole muuta keinoa kuin ahmojen vähentäminen”, Ollila sanoo.

Tuottajan saama verollinen hinta poronlihahinnasta on reilu kahdeksan euroa.

Myös kuluvan vuoden petovahingot ovat muodostumassa suuremmiksi kuin mitä niiden korvaamiseen on tällä hetkellä varattu.

Suurpetojen aiheuttama hävikki ja ankara talvi näkyvät poronlihan tuottajahinnan nousuna sekä lihan kasvaneena kysyntänä. Koko jalostusketju kärsii teuraiden puutteesta.

SAVUKOSKI

Teurasmäärien romahtaminen on nostanut poronlihan tuottajahintaa noin 10 prosentilla viime syksystä. Tuottaja saa lihasta arvonnäkökeron mukaan lukien reilu kahdeksan euroa kilolta.

”Hinta ei lämmitä, sillä myytävää on vähän. Poromiehen tilipussi kutistuu viime vuodesta”, kertoo Kemin-Sompion paliskunnan poroisäntä **Mika Kavakka** Sodankylän Lokasta.

”On ennakoitavissa, että tänä vuonna poronlihan tuotantomäärät putoavat viimevuotisestakin”, arvioi Paliskuntain yhdistyksen toiminnanjohtaja **Anne Ollila**.

KARI LINDHOLM

Kemin-Sompion paliskunnan teurasmäärät ovat pudonneet tavoitetasolta noin 50 prosenttia. Kuvassa on Mukkajoenrovan poroerotus Savukoskella.

Teuraita tarvitaan puolet lisää

Myös Kemin-Sompion paliskunnan ongelmana on teurasporojen kato. Teuraat ovat hävinneet suurpetojen suihin, lisäksi vasatuottoa verotti ankara talvi.

”Teuraita on nyt noin puolet tavoitetta vähemmän. Meidän palkisessa realistinen teurasmäärä on 8 000–8 500 poroa”, **Mika Kavakka** kertoo.

Kemin-Sompion porokarja on nuorentunut petovahinkojen takia, siitosvasoja on jouduttu jättämään eloon tavallista enemmän. Tavallisesti noin 80 prosenttia vasaista joutuu teuraaksi.

”Toivomme, että petopoliitiikkaan saataisiin selkeä linja. Teurasmäärien palauttamien kestävälle tasolle vaatisi suurpetokannan tehokasta sääntelyä.”

Poronlihan hankintamäärät ovat romahtaneet, paliskunnat eivät edes pysty kertomaan toimitusmääriä. Se vaikeuttaa meidän toimintaamme hirvittävästi, tarvitsemme vähintään 10 000 ruhoa kaudessa”, kertoo toimitusjohtaja **Antti Kylmänen** Kylmänen Food Oy:sta.

Kylmänen sanoo, että lihanjalostusketju on pahasti vaarantunut teurashävikin takia.

”Petojen suojelu tulee niin kalliiksi, että sitä harva tajuaa. Kansanedustajat ovat asiasta tietoisia. Ihmettelen, ettei eduskunnassa saada asiassa mitään aikaiseksi.”

Suoramyynti tuo tulosta

Poronlihan suoramyynthintaa on kiivennyt tuottajahinnan nousun mukana. Suoramyynnin arvioidaan lisääntyvän teuraskadon takia.

”Vakuumiin leikatun ruhon läpihinta on 16 euroa kilolta. Paistikäristyksen kilohinta on 34 euroa, tavallisen käristyksen 24 euroa. Nousua on kolmisen euroa viime vuodesta”, sanoo lihanjalostaja, poromies **Juhani Maijala** Sodankylästä.

Teuraiden vähyys näkyy myös muissa porosta saatavissa tuotteissa. Esimerkiksi porontaljan tuottajahinta tuplaantui viime vuodesta. Raakataljan verollinen hinta on noin 20 euroa.

Myös poronsarvien hinta on noussut. Kasvuvaiheessa olevia, hormoneja ja hivenaineita sisältäviä sarvia toimitetaan lääketieteelliselle Aasiaan.

”Kasvunsa lopettaneet sarvet päätyvät matkamuistojen raaka-aineeksi. Hinta vaihtelee 5–12 euron kilolta”, kertoo sarvia keräävä poromies **Antti Merivirta** Savukoskelta.

KARI LINDHOLM

FarMeri & Metsämatka

5.–7.11.2013

VALTRA MUKANA FARMERI & METSÄMATKALLA

Tervetuloa keskustelemaan ja kuulemaan maa- ja metsätalouden tulevaisuudennäkymistä sekä Valtra-traktorien vastauksesta tuleviin teknisiin haasteisiin.

Lue lisää ja ilmoittaudu mukaan Farmeri & Metsämatkalle www.matkapojat.fi/farmeri

Ilmoituksen traktorit erikoisvarustein.

Kysy lisää!
Valtra-myyjät, AGCO Suomi Oy Lähimmän Valtra-myyjän yhteystiedot saat numerosta 020 45 501 tai www.valtra.fi

VALTRA
Individually yours

RISTEILYOHJELMA

TIISTAI 5.11.
Seminaariohjelmalla alkaa laivalla klo 14.00. Laiva lähtee Helsingistä kohti Tukholmaa klo 17.00.

KESKIVIIKKO 6.11.
Saapuminen Tukholmaan klo 9.30. Seminaariohjelmalla laivalla sekä retkiä Tukholman ympäristöön. Laiva lähtee kohti Helsinkiä klo 18.00

TORSTAI 7.11.
Saapuminen Helsinkiin klo 11.30

Lannankäsittelyä selvitetään kyselyllä

Tutkijat pyrkivät luomaan keinoja, joilla lannan ravinteita voitaisiin hyödyntää entistä paremmin ja myös lannan energiasisältö käytettäisiin hyödyksi.

Lannan käsittelyn nykytilasta on kuitenkin vähän kattavaa ja

luotettavaa tietoa, sillä edellisen tutkimus asiasta on tehty 1980-luvun alussa.

Tiedontarpeen vuoksi Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT ja Suomen ympäristökeskus Syke selvit-

tävät parhaillaan tilakyselyllä kotieläintilojen lannankäsittelyn nykytilaa.

Kysely kattaa koko lannankäsittelyketjun eläinsuojasta, varastointiin ja peltolevitykseen. Tiedot kerätään eläinlajeittain

ja lanatyyppieittäin.

Tutkijoiden tavoitteena on nostaa lannan arvoa kasvinravinteina ja lisätä lannan käyttöä energiantuotannossa.

Pyyntö vastata kyselyyn on lähetetty 10 000 kotieläintilalle

sekä taajamatalleille ja turkistiloille. Kysely on avoinna 14.–28.10. sähköisenä kyselylomakkeena.

Tulokset julkaistaan vapaasti käytettävissä olevana raporttina.

TUURE KIVIRANTA